

TÁRGYMUTATÓ

A dőlt számok a fogalmak definíciójának,
ill. a törvények kimondásának oldalszámát adják meg

A, Á

- abszolút (termodinamikai) hőmérséklet 343
 – nyugvó koordináta-rendszer 77
 – zérus fok 336
 abszorpció 290, 384, 413
 adhéziós erő 151
 adiabatikus állapotváltozás 328, 338
 – burok 317
 adiabatikusan zárt rendszer 317
 aerosztatika 151
 aerosztatikus nyomás 150
 akció – reakció törvénye 80
 aktiválási energia 432
 aktivitás 428
 akusztika 201 – 204
 alagúteffektus 396, 425, 434
 alak 82
 alak-ellenállási tényező 86
 alakváltozás, homogén 137
 –, rugalmas 82, 138, 139
 alapfrekvencia 200
 alapsík 67
 α -bomlás 425, 426
 α -sugárzás 414, 429, 430
 alhég 409
 állapot 359, 360, 361
 állapotegyenlet, gázoké 323, 329
 állapotfüggvény (hullámfüggvény)
 337, 386, 392, 398
 állapothatározó (állapotjelző) 319,
 337, 360, 377
 állapotpók 326
 állapotsűrűség 375
 állapotváltozás 320, 326
 –, gázoké 321, 326
 állóhullám 197, 201, 393
 amorf anyagok 138
 amper 216, 232
 Ampère-féle elemi erőtvény 231
 – gerjesztési törvény 268
 amplitúdó 49, 161
 amplitúdórezonancia 16
 amplitúdóvektor 50
 anizotrop anyag 137
 antenna 260, 275, 282, 283
 antirészecskék 441
 anyaghullám 385
 anyagi egyenletek 274
 anyagmennyiség 78, 347
 aperiodikus határeset 165
 áram 216, 267
 –, eltolási 272
 –, fémekben 216
 –, gyorsan változó 251
 –, indukált 234, 237
 –, iránya 234
 –, kvázistacionárius 251
 –, mágneses tere 227
 –, munkája 243
 –, párhuzamos 232
 –, váltakozó 236, 241, 243
 áramelágazás 265
 áramelágazási pont 197
 áramelem 231, 233, 277
 áramerősség 113, 216, 217, 219, 223,
 242
 –, effektív 242
 áramerősségmérő 224
 áramfonal 72

áramforrás 216, 218, 219
 –, váltakozó áramú 241
 áramforrások kapcsolása 223
 áramirány 216
 áramkör 220, 239
 áramkörü elemek 243
 áramlás 145, 182, 341
 – csőben 148
 – erőssége 72
 –, örvényes 73
 –, réteges 146, 148
 –, stacionárius 71, 73, 147
 –, súrlódásos 147
 –, turbulens 148
 áramlási cső 72, 73
 – sebesség 73, 182
 – tér 71
 áramsűrűség 73, 216, 217
 áram- és töltéssűrűségek transzformációja 463
 áramvonal 71, 73, 74
 Arkhimédész törvénye 151
 arkhimédészi csigaszor 177
 átalakulási hő 324
 ATE 347
 átlaggyorsulás 28
 átlagpotenciál magban 418
 átlagsebesség 21, 36
 átmeneti elemek 412
 atom 381, 401, 404, 408
 atomenergia 430
 atomfizika 381
 atomi tömegegység 347
 atommag 401, 414
 – átalakulásai 424
 – kötési energiája 421, 423
 atommagmodellek 418
 atompálya 406, 409, 412
 atomtömeg, relatív 347
 áttétel 174, 248
 Avogadro-szám 348
 Avogadro-törvény 347

B

balkéz-szabály 236, 270
 ballisztikus rakéta 157
 Balmer-formula 413

barionok 444
 barionszám 440
 barometrikus magasságformula 150
 becquerel 428
 beesési merőleges 192
 belső energia 316, 325, 338, 340, 354
 – súrlódási erő 144
 Bernoulli törvénye 145
 β -bomlás 424, 425, 426
 β -sugárzás 430
 betöltési szám 367
 Biot – Savart-törvény 227
 Bohr-magneton 404
 Boltzmann-állandó 351, 352
 Boltzmann-eloszlás 372
 bolygómozgás 97, 155
 bomlási állandó 427
 bomlástörvény 427
 Boyle – Mariotte-törvény 150, 321, 329, 349
 bozonok 443
 Bramah-sajtó 182
 Brewster törvénye 293
 Bunsen törvénye 183

C, CS

Carnot-folyamat 332, 333, 334
 cella 361
 Celsius-skála 318, 319
 céltárgy 436
 centrális erő 96
 – – tétele 98
 – erőtér 156, 401
 – mozgás 97
 centrifugális erő 115
 centripetális gyorsulás
 l. normálgyorsulás
 ciklois 69
 cirkuláció l. örvényerősség
 Clausius-féle egyenlőtlenség 334
 Coriolis-erő 116
 Coulomb-energia 421
 Coulomb-tér 260
 Coulomb-törvény 207
 curie 428

csatolt rezgések 168
 – rezgőkörök 257
 csavar 180
 csavarás 143, 144
 csavarási hullám 186
 csavarmozgás 66
 cseppmodell 418, 421
 csiga 175, 176
 csigaszor 176, 177, 178, 180
 csillag kapcsolású áramrendszer 249
 csillag-háromszög átalakítás 222
 csillapodó rezgés 163
 csomópont 197
 csomóponti törvény 220
 csoportsebesség 191
 csőben áramló folyadék 148
 csúszás 69, 89
 csúszó súrlódási együttható 88
 csúsztatás 142
 csúsztatási rugalmassági modulusz 142
 csúsztatóerő 139
 csúsztatófeszültség 139
 csúszva gördülés 69

D

Dalton törvénye 350
 de Broglie-hullám 385
 deformáció l. alakváltozás
 deformálható testek mechanikája 137, 180
 degenerált állapot l. elfajult állapot
 dekrementum 164
 Descartes-féle koordinátarendszer 15, 17
 deutérium 434
 diamágneses anyagok 231
 dielektrikum l. szigetelő
 dielektromos állandó l. permittivitás
 – polarizáció 206
 diffrakció l. elhajlás
 dinamika 75, 144
 – alaptörvénye 81

dinamika, anyagi ponté 75
 – , hullámoké 194
 – , folyadékoké és gázoké 144
 – , pontrendszeré 116
 – , merev testé 125
 – , szilárd testeké 137
 – törvényei 76–80, 120
 dipólantenna 259, 282, 283
 dipólsugárzás 282
 dipólus 206, 210, 274, 276
 dipólusnyomaték 210, 274
 direkción erő 83
 – nyomaték 163
 diszpanziós erő 152
 diszperzió 191, 293, 386
 disszipatív erő 164
 doboz l. potenciáldoboz
 Doppler-effektus 188
 dózis 428, 429, 430
 dózisegyenérték 429
 dózisteljesítmény 429
 Dulong – Petit-szabály 324
 duzzadáshely 197

E, É

effektív érték 242
 egyenáram 216, 225
 egyenesvonalú mozgás 34, 35, 46, 75, 82
 egyenfeszültség 239
 egyenletes mozgás 34, 44, 75, 82
 egyenletesen változó mozgás 35, 41
 egyensúly 75, 82, 136, 317
 egyensúlyi állapot 319, 361
 – eloszlás 363
 – helyzet, rezgése 48
 egyszerű gép 174
 együttmozgó koordináta-rendszer 29
 Einstein-féle fényelektromos egyenlet 384

- Einstein-kristály 373, 376, 380
 ék 179
 ekvipartíció tétele 347, 352
 ekvipotenciális felület 107, 212
 ekvivalencia-elv 465
 elektrodinamika 205, 382
 elektromágnes 247
 elektromágneses erő 258
 – hullám 260, 275, 284, 285, 286,
 289, 341
 – – energiája 281
 – – teljesítménysűrűsége 281
 – – dinamikai tulajdonságai 278
 – – lendülete 284
 – indukció 269
 – kölcsönhatás 449
 – perdület 286
 – rezgés 251, 252
 – színek 295, 296
 – térelmélet 261
 – térerősségek transzformációja 463
 – tömeg 286
 elektromos állapot 205
 – áram I. áram
 – eltolás 214
 elektromos energia 212
 – erő 207, 208
 – erőtér 208
 – fluxus 262
 – mező 208, 258, 260, 261, 270,
 273, 275
 – – energiája 278
 – –, időben változó 271
 – –, indukált 269, 270
 – – munkája 210
 – töltés 463, 439
 elektromosság 205
 elektromotoros erő 218, 223, 233,
 239, 242
 elektron 389, 390, 399, 401, 404,
 408, 415, 425, 429, 445
 elektronbefogás 425
 elektronhéj 405, 409
 elektronkilépés 382
 elektronpálya 406, 409, 412
 elektronszerkezet 411
 elektrosztatika 207
 elektrosztatikus erő 126
 – mező 211, 258, 265
 elektrotechnikai eszközök 247
 elemi rész(ecske) 435, 414
 élettartam 427, 440
 elfajult állapot 398
 elhajlás 191, 192, 277, 294, 295
 ellenállás 217, 221, 224, 240
 – , belső 218
 – , fajlagos 217
 – , sugárzás 283
 ellenállásmérés 225
 ellenállások kapcsolása 221
 elmozdulás 19, 60, 61
 eloszlás 358, 359, 363
 előtét-ellenállás 224
 eltolás 59
 – , elektromos 214
 eltolási áram 272
 emelő 174
 emisszió 290, 384, 413
 energetikai mennyiségek 297, 298
 energia 99, 347
 – , belső 316, 325, 338, 340, 354
 – , elektromos mezőé 278
 – és az impulzus közötti kapcsolat
 461
 – , felületi 152
 – , fényé 297
 – , forgási 135
 – , hullámé 196
 – , kinetikus 99, 100, 123, 124
 – , kötési 416
 – , mágneses mezőé 279
 – , mechanikai 99
 – , mozgási 99, 100, 123, 124
 – , pontrendszeré 123
 – , rugalmas 107
 – terjedése 280
 – , zérusponti 392
 energiaáram-erősség 112, 113
 energiaáram-sűrűség 280, 281
 energiaátadás 99
 energiadisszipáció 147
 energiaeloszlás 372, 373, 375
 energiakvantum 374
 energiamegmaradás 99, 110, 316, 320
 energiaminimum elve 340
 energia-sajátértékek 392, 393, 395
 energiaspektrum 392
 energiasűrűség 278, 279, 280

energiaterjedés 184
 entalpia 338, 340
 entrópia 335, 337, 375, 377, 378
 entrópiánövekedés elve 335
 entrópiaváltozás 378
 eredő 127
 – rezgés 53
 érintő 19, 31
 érintőleges gyorsulás
   l. tangenciális gyorsulás
 erő 77, 78, 113
 –, adhéziós 151
 –, centrifugális 115
 –, gravitációs 84
 –, belső 116, 122
 –, centrális 96
 –, dissipatív 164
 –, diszpanziós 152
 –, felületi 126, 145, 153
 –, fiktív 115
 –, harmonikus 158
 –, időintegrálja 91
 –, kohéziós 151
 –, konzervatív 103, 107, 110
 –, külső 117, 122
 –, látszólagos 115
 –, pontban koncentrált 831
 –, rugalmas 82
 –, tehetetlenségi 115
 –, térfogati 126, 151
 –, valódi 115
 –, vonal mentén eloszló 126
 erőátviteli eszközök 174
 erőcsavar 129
 erőhatások függetlenségének elve 80
 erőlkés, elemi 91
 erőnyomaték l. forgatónyomaték
 erőpár 128
 erőrendszerek redukálása 127
 erős kölcsönhatás 450
 erőskála 78
 erőssűrűség-vektor, felületi 139
 erőter 105, 106, 208
 erőtvörnyek 78, 82, 173
 erővonal 209, 262
 erővonalfluxus 209
 esemény 357, 457
 esés 158
 éter 454

extenzív mennyiségek 319

F

fajhő 323, 325, 326, 333, 336
 fajhőviszony 329
 Faraday-féle indukciós törvény 270
 fázis 48
 fázisáram 251
 fázisátalakulás 324
 fázisfelület 184
 fázisfeszültség 250
 fáziskésés 244
 fázissebesség 185, 191, 292
 fázissietés 245
 fázistér 363
 fázisvezeték 249
 fázisviszonyok 194
 fekete test 342
 felbontóképesség 312, 313
 felezési idő 428
 felhajtóerő 151
 felharmonikusok 52, 200, 202
 feloldási határ 312
 felület 87
 –, folyadéké 149, 151
 felületi energia 152, 421
 – erők 126, 153
 – erőssűrűség-vektor 139
 – feszültség 152
 – jelenségek 151
 – nyomaték 142
 – tétel 98
 fém 216, 233
 fenomenologikus 315
 fény 275, 285, 289, 297, 301
 –, látható 289, 296
 –, polarizált 292, 293
 –, terjedése 291, 301
 –, természetes 292
 fényáram 298, 299, 300
 fényelhajlás 294, 295
 fényelektromos egyenlet 384
 – hatás l. fotoelektromos
   effektus
 fényelnyelés (abszorpció) 290, 384, 413

- fényenergia 297
 fényesség 298, 300
 fényerősség 298, 299, 383, 387
 fényforrás 298, 299
 fényhatásfok 297
 fényhasznosítás 297
 fényinterferencia 294
 fénykibocsátás (emisszió) 384, 413
 fénykép 457
 fény mennyiségek 297
 fénynyomás 285
 fénysebesség 292
   – állandósága 452
 fényugár 298, 301
   – elgörbülése a Nap mellett 464
 fényszerűen elválasztott események 459
 fénytán l. optika
 fénytörés 293
 fényút 302
 fényvisszaverődés 293
 Fermat-elv 302
 fermionok 443
 ferromágneses anyagok 231
 feszültség 139, 211, 216, 250
   –, belső 218, 223
   –, effektív 242
   –, felületi 152
   –, indukált 234, 237, 242, 272
   –, normális 139
   –, önindukciós 239, 240
   –, tangenciális 139
   –, üresjárási 219
 feszültségesezés 218, 219
 feszültségmérő 224
 feszültségvektor 139
 fisszió 430, 431
 Fizeau kísérlete 453
 fizikai optika 289
 fluxus 209, 214, 227, 236, 237, 238, 262, 270, 271
   –, fényé 299
 fluxussűrűség 227
 fluxusváltozás 236, 237
 frekvencia 47, 187, 200, 296
 fókusz 303, 309
 folyadék 71
   – áramlása 182
   –, ideális 144, 145
 folyadék, inkompresszibilis 145
   –, mozgó 144
   –, nedvesítő 154
   –, nyugvó 144
   –, reális 144, 146
   – sebessége 73
   –, súrlódásmentes l. folyadék, ideális
   – térfogata 73
 folyadékok dinamikája 144
   – kinematikája 71
   – statikája 151, 181
 folyamat 360, 377
 folyamatok iránya 331
 folytonossági egyenlet 73
 fonál 136
 fordulatszám 39, 42
 forgás 60, 63, 64, 65, 67, 70, 131
   –, elemi 63
   – felbontása 70
 forgási energia 135
 forgástengely 60, 63, 67
 forgatónyomaték 94, 96, 113, 123, 134, 226, 287
   –, torziós 144
 forgó vonatkoztatási rendszer 115
 forgómozgás 60
   – alaptörvénye 134
 forgóvektoros ábrázolás 50, 243, 246
 forrás 324, 331
 forráserősség 262, 264, 267
 fotoelektromos effektus 382, 385
 fotoemisszió l. fotoelektromos effektus
 fotometria 297
   – alaptörvényei 300, 301
 foton 383, 384, 385, 426, 445
 Fourier-együtthatók 52
 Fourier-tétele 52
 főkvantumszám 405, 406, 409, 412
 főtengely 133
 főtételek 318
 fúzió 430, 433

G

- g* 36, 84
 Galilei-féle relativitás elve 77

γ -sugárzás 296, 426, 428, 429, 430
 Gauss tétele 264
 Gay-Lussac törvényei 321, 322
 gáz 71, 330, 344
 –, ideális 321, 325, 326, 344, 364–
   373, 376, 379
 – nyomása 151
 –, reális 146, 329, 350
 – sűrűsége 151
 gázállandó, univerzális 322, 352
 gázkeverék 350
 gázok állapotegyenlete 323, 329
 – állapotváltozásai 321, 326
 – áramlása 182
 – dinamikája 144
 – kinematikája 71
 – kinetikája 146
 – statikája 151, 181
 gáztörvény, egyesített 322
 generátor 241, 249, 260
 geometriai optika 301
 gép 174
 gerjesztés 269, 392
 gerjesztési törvény 268
 gerjesztett állapot 392
 – rezgés 254
 gerjesztettség, mágneses 230
 gerjesztőcső 166
 gluonok 449
 gömbi mozgás 63
 görbe vonalú mozgás 27
 görbület 20, 28, 33
 görbületi kör 19, 27
 – középpont 20, 27, 28
 – nyomás 153
 – sugár 20, 153
 görbült térítő 466
 gördülés 68, 69
 gőz 330
 grammatomtömeg 347
 gravitációs állandó 85
 – egyenletek 466
 – energia 108
 – erő 84, 104, 126, 151
 – erőtér 106, 155
 – hullámok 466
 – gyorsulás 108
 – kölcsönhatás 451
 – lencsék 465

gravitációs vöröseltolódás 465

GY

gyakoriság 357
 gyenge kölcsönhatás 450
 gyorsan változó mező 275
 gyorsulás 28, 29, 30, 31, 75, 77
 gyorsulásamplitúdó 49
 gyorsulás – idő grafikon 32
 gyorsuló töltés 236, 257, 283
 – vonatkoztatási rendszer 115
 gyújtópont 303
 gyújtótávolság 303

H

h l. Planck-állandó
 hadronok 444
 Hagen – Poiseuille-törvény 148
 hajlítás 141
 hajszálcsovesség 154
 haladó mozgás, merev testé 63
 halmazállapot-változás 324
 hálózat 245, 265, 266 (l. még
   áramkör)
 hangtan 201–204
 haránt-összehúzódsági együttható
   141
 harántrezgés 186, 195
 harmonikus erő 158
 – hullám 184
 – oszcillátor 394
 – rezgőmozgás 46, 158, 160
 háromfázisú áramrendszer 249, 251
 háromszög kapcsolású áramrendszer
   251
 háromszög – csillag átalakítás 222
 hártya 184, 201
 határfelület 152
 határszög 193, 293
 hatás – ellenhatás törvénye 80
 hatásfok 174, 334
 hatásgömb 152
 hatáskeresztmetszet 345, 436
 hatásos teljesítmény 243
 hatásvonal 127

- határozatlansági reláció 389
 hatótávolság 126, 152
 Heisenberg-törvény 389
 héj 405, 409, 419, 420
 héjmodell 418
 hely 17, 388
 helymagasság 146
 helyvektor 17, 21, 23
 helyzeti energia 99, 106, 107, 124, 212
 henger l. rúd
 hengerkerék 175
 henry 238
 hidraulikus sajtó 182
 hidrogénatom 401–404, 408, 414
 hidrogénszerű pályák 412
 hidrosztatika 151
 hidrosztatikai nyomás 150
 – ősszenyomás 141
 Higgs-részecske 451
 homlokfelület 184
 homogén test 125
 Hooke törvénye 82, 140
 hosszanti rezgés 186, 195
 hő 317
 – terjedése 341
 hőáram 341, 342
 hőáramlás 341
 hőáramsűrűség 341
 hőátadás 343
 hőcsere 317
 hőegyensúly 317
 hőellenállás 342
 hőfoktényező 217
 hőfolyamat 317, 318, 326, 353
 hőkapacitás 323, 353
 hőközlés 317
 hőmérő 318
 hőmérséklet 318
 –, ideális gázé 351
 –, kritikus 330
 –, statisztikus 375
 –, termodinamikai 378, 379
 hőmérsékleti együttható 217
 – sugárzás 343
 hőszigetelés 341, 342, 343
 hőszigetelő 317
 hőtágulás 320
 hőtán 315
 hőtartály 332
 hővezetés 341
 – alaptörvénye 341
 hővezetési tényező 355
 hullám 385
 –, elektromágneses 260, 275, 284, 285, 286, 289
 –, elemi 191
 – energiája 196
 – folyadékban 195
 –, haladó 184
 –, harmonikus 184
 – ideális gázban 196
 –, mechanikai 184
 –, rugalmas 138
 hullám terjedési iránya 184
 – – sebessége 185
 hullámcsomag 191, 386, 388
 hullámellenállás 283
 hullámforrás 184, 191
 hullámfront 184
 hullámfüggvény 188, 386, 392, 398
 hullámhossz 187, 295, 296, 343
 hullámok dinamikája 194
 – szuperpozíciója 189, 198
 – visszaverődése 198
 hullámoptika 289
 hullámszám 187
 hullámtér 184
 hullámtermészet 384
 Hund-szabály 412, 419
 húr 184, 195, 199, 200
 húrmodell 397
 huroktörvény 220, 266
 Huygens – Fresnel-elv 191, 277
 húzóerő 138

I

- ideális gáz 321, 325, 326, 344, 364–373, 376, 379
 – – állapotegyenlete 352
 időálló 240
 idődilatació 455
 időszerűen elválasztott események 458
 igénybevétel 140
 illeszkedési szög 154

- impedancia 245
 impulzus (lendület) 90, 94, 109, 118, 284, 383, 388
 impulzus-áramerősség 113
 impulzusátadás 112
 impulzuseloszlás 367
 impulzusmegmaradás tétele 90, 118, 124
 impulzusnyomaték l. perdület
 impulzussűrűség 286
 impulzustétel 90, 114, 118, 125
 indukált áram 234, 237, 242
 – elektromos mező 269, 270
 – elektromotoros erő 233, 236, 237
 – feszültség 234, 237, 242
 indukció, elektromágneses 269
 –, kölcsönös 238
 –, mozgatási 233
 –, nyugalmi 236
 indukciós együttható
   l. induktivitás
 indukciós törvény 270
 indukciófluxus 227
 indukcióvektor 226
 indukcióvonalak 226, 267
 induktív csatolás 257
 – ellenállás 244
 induktivitás 238, 239
 inerciaerő 115
 inercia-időskála 76
 inerciapálya 76
 inerciarendszer 75, 76, 77, 115
 infravörös fény 290, 296, 341
 inga 160–162, 168
 ingerküszöb 203
 inhomogén test 125
 inkompresszibilis folyadék 145
 intenzitás 196, 387
 intenzív mennyiségek 319
 interferencia 189, 190, 276, 292, 387
 ionizációs energia 404
 iránykvantálás 407
 irreverzibilis folyamat 331, 376
 ívkoordináta 17, 18, 26
 ívkoordináta – idő grafikon 25
 izobár állapotváltozás 327, 339, 340
 izochor állapotváltozás 327, 339, 340
 izolált rendszer 317
 izotermikus folyamat 326, 339, 340
 izotóp 415, 422, 431
 izotrop test 137
- ## J
- jobbkez-szabály 228
 jobsodrású rendszer 61
 Joule-hő 218
 Joule-törvény 218
 J-részecske 448
- ## K
- k* l. Boltzmann-állandó
 kaloriméter 324
 kalorimetria 323
 kandela 299
 kaonok 447
 kapacitás 213, 214
 kapcsolási jelenségek 239
 kapcsolások 215, 221, 222, 223, 224, 239
 kapilláris hullámok 194
 kapillaritás 154
 kapcsolófeszültség 219
 K-befogás 425
 Kelvin-skála 318, 319
 kémiai kölcsönhatás 340
 – munka 340
 – potenciál 340
 kényszer 136
 kényszererő 87, 105, 126, 172
 kényszerfeltételek 172
 kényszerfelület 136, 173
 kényszermozgás 172
 kényszerrezgés 166, 254
 képzőanyag 305
 Kepler-mozgás 55, 57
 Kepler-törvények 155
 kilogramm 79
 kinematika 15, 75
 –, anyagi ponté 15
 –, gázoké és folyadékoké 71
 –, merev testé 59
 kinetika, folyadékoké és gázoké 144
 –, merev testeké 131

kinetika, molekuláris 315
 kinetikus (mozgási) energia 99, 109,
     135, 345, 346
 – gázelmélet 344
 kiömlési sebesség 183
 Kirchhoff-törvény, hősugárzásé 342
 Kirchhoff-törvények 220, 265, 266
 kísérlet 357
 kisugárzott teljesítmény 298
 kisütőáram 240
 kitérés 48
 kiválasztási szabályok 406
 kizárási elv 408
 koherens hullám 189, 276
 kohéziós erő 151
 komponens, helyvektoré 17
 kompresszibilitás 141, 145, 195
 kompressziómodulus
     l. kompresszibilitás
 kondenzációs magvak 331
 kondenzátor 214, 240, 243, 245, 278,
 288
 kondukción 341
 konduktivitás 217
 konfiguráció 82
 kontinuitási egyenlet 73
 konvekcion 341
 konzervatív erő 103, 107, 110
 koordináta 15, 16, 17, 26, 30
 koordinátagyorsulás 30, 31
 koordináta-rendszer 15, 16
 –, abszolút 77
 –, együttmozgó 29, 59
 –, nyugvó 59
 –, tehetetlenségi
     l. inerciarendszer
 –, természetes 29
 koordinátasebesség 24, 25, 26
 koordinátatér 361, 364
 kozmikus sebességek 156
 kölcsönhatás 82
 kölcsönhatások egyesítése 451
 – erőssége 449
 – hatótávolsága 449
 kölcsönhatás törvénye 80
 körfeszültség l. örvényerősség
 körfolyamat 326
 körfrekvencia 48, 165, 187, 252
 körmozgás 27, 39, 41, 53

körsebesség 156
 körvezető 230
 kötési energia 416, 421, 423, 430
 kötött elektron 408
 – részecske 389, 390, 393, 397, 404,
     408
 – rendszer 156
 – vektor 127
 közegellenállás 85, 105, 126, 158
 középtávolság 155
 közlekedőedények 181
 közvetítő részecskék 444
 kristály 373
 kritikus állapotátározók 330
 – sebesség 148
 – tömeg 433
 kvantum 374, 383, 384
 kvantummechanika 381, 384
 kvantumszám 392, 394, 395, 405,
     408, 418
 kvarkok 448
 kvázistacionárius áram 251
 kvázisztatikus folyamat 332
 kozmikus sugárzás 296

L

lamináris áramlás l. réteges áram-
     lás
 láncreakcion 433
 látcsó 312
 látens hő 324
 láthatósági függvény 297
 látszólagos l. virtuális
 LC-kör 255, 256
 lebegés 51, 151
 légnnyomás 150
 lejtő 173, 174, 178
 leképezés 302
 leképezési törvény 304, 309
 lencse 302–307, 310
 lencserendszer 307
 lendület (impulzus) 90, 94, 109, 118,
     383, 388
 –, elektromágneses mezőé 284
 – megmaradásának tétele 90, 118,
     124
 lengés 158, 160

lengésidő 160
 Lenz törvénye 234, 237
 leptonok 443
 leptonszám 441
 lineáris közeg 189
 Lissajous-görbék 55
 longitudinális hullám 186, 195
 Lorentz-erő 231, 232, 233, 236
 Lorentz-kontrakció 455
 Lorentz-törvény 261
 Lorentz-transzformáció 454
 lökéshullám 184, 191
 lupe 310
 lux 300

M

mag l. atommag
 magassági energia 107
 magfizika 414
 magfúzió 430, 433
 maghasadás 430, 431
 mágikus atommagok 419
 magmágneses momentum 417
 magmagneton 417
 magmodellek 418
 mágneses anyagok 231
 – erő 126
 – erőtörvény, elemi 233
 – fluxus 227, 236–238
 – fluxussűrűség 227
 – indukció vektor 226
 – kvantumszám 406, 407, 409
 – mező 225, 231, 258, 260, 267, 268, 273
 – – energiája 279
 – –, időben állandó 267
 – –, időben változó 269
 – –, örvényes 271
 mágneses mezőben ható erő 231, 232, 234
 – momentum, atommagé 417
 – nyomaték 226, 274
 – –, részecskéé 404, 405, 406
 – tér, áramé 227–230
 – –, mozgó ponttöltésé 228
 – térerősség 230, 269
 mágnesezettég vektora 274

makroállapot 360, 363, 364, 375
 magnetométer 225
 magspin 417
 manométer 182
 marokszabály 229
 másodrendű nyomaték 142
 Maxwell – Boltzmann-statisztika 361
 Maxwell-féle sebességeloszlás 369
 Maxwell-törvények 261, 262, 264, 266, 267, 268, 270, 271, 272, 273, 274
 mechanika 15
 – megmaradási tételei 89
 mechanikai energia 99
 – – megmaradásának tétele 110, 124, 125
 – hullám 184
 mechanikailag zárt rendszer 317
 megfordíthatatlan l. irreverzibilis megmaradási törvények 443
 megmaradó mennyiségek 113
 megnyúlás 82
 –, relatív 140
 megosztás 213
 megtalálási valószínűség 387
 megvilágításerősség 299, 300
 mellékkvantumszám 405, 406, 409, 412
 membránmodell 397
 menetszám 248
 méréshatár 224
 merev test 59, 155
 – testek dinamikája 125
 – – elmozdulása 61
 – – kinematikája 59
 – – kinetikája 131
 – – síkmozgása 66
 – – statikája 136
 Merkur perihélium-elfordulása 464
 mérőműszer 224
 merülés 151
 mezonok 444
 mező 77, 85, 105
 –, elektromos 208, 261, 262, 264, 265, 269, 271, 275
 Michelson – Morley-kísérlet 452
 mikroállapot 359, 361, 363, 364, 398
 mikroállapotok száma 375, 376, 377

mikrofizika 381
 mikroszkóp 311, 313
 Millikan 384
 minimálfelület 153
 mól 347
 molekula 381
 – sebessége 372
 molekuláris kinetika 315, 344
 mólhő 324, 326
 –, ideális gázé 354
 mólszám 348
 móltérfogat 348
 momentum l. nyomaték
 monokromatikus fény 290
 motor 287
 mozgás 18
 –, állandó gyorsulásvektorú 55
 –, centrális 97
 –, egyenesvonalú 46
 –, –, egyenletes 34, 75
 –, egyenletesen változó 35, 41
 –, forgó 60
 –, gömbi 63
 –, görbe vonalú 27
 –, haladó 59
 –, helytálló tengely körül 60
 –, iránya 19
 –, leírása 20
 –, periodikus 39
 –, síkbeli 32
 –, szabad 63
 –, tetszőleges pályagörbén 44, 45, 53
 mozgásállandó 89
 mozgásállapot 63, 76, 77
 mozgásegyenlet 81
 mozgásfajták 32
 mozgási energia 99, 109, 135, 136, 345
 mozgásjellemzők 20
 mozgásmennyiség l. lendület
 – nyomatéka l. perdület
 mozgástörvény 34
 mozgó töltésre ható erő 231, 232
 – vonatkoztatási rendszer 114
 munka 100, 101, 106, 108, 109
 –, elemi 100
 munka, konzervatív erőké 110
 munkatétel 109, 114, 124, 125

munkavégzés 99
 munkavégző képesség 100
 műon 446

N

nagyítás 304, 311
 nagyító 310, 311
 nedvesítő folyadék 154
 négyesimpulzus megmaradásának törvénye 462
 négyestávolság (ívelem) 459
 nehéz-lepton 446
 nehézségi erő 84, 104, 126, 130
 – gyorsulás 36, 84
 – hullámok 194
 nemesgáz-konfiguráció 412
 nemesgázszerű mag 419
 neutrális réteg 142
 neutrínó 424, 425, 446
 neutron 415, 422, 429, 431, 432, 433, 446
 –, lassú (termikus) 432
 newton 79
 Newton I. törvénye 76
 – II. törvénye 77, 78, 120
 – III. törvénye 80
 – IV. törvénye 80
 Newton-féle lehülési törvény 343
 – sűrűlátsási törvény 147
 Newton-törvények 75, 115, 156, 348
 nívófelület 107, 212
 normálállapot 348
 normálgyorsulás 29
 normális feszültség 139
 normálvektor 31
 nukleáris kölcsönhatás 416
 – rezonanciák 444
 nukleon 415
 nukleonsűrűség 420
 nullavezeték 249

NY

nyílt rendszer 336
 nyírás 142, 144
 nyíróerő 139

nyírófeszültség 139
 nyomás 145, 146, 354
 – , dinamikai 146
 – , elektromágneses hullámé 285
 – , gázé 151, 349, 354
 nyomás, görbületi 153
 – , hidrosztatikai 150
 – , kritikus 330
 – mérése 182
 – , sztatikai 146
 nyomási ellenállás 86
 nyomásmagasság 146
 nyomaték 92, 93
 nyomóerő 138
 nyomófeszültség 139
 nyugalmi indukció 236
 – tömeg 460
 nyújtás 140, 144

O

objektív 311
 ohm 217
 Ohm törvénye 216, 217, 274
 ohmikus ellenállás 244
 okulár 312
 olvadás 324
 optika 289
 optikai eszközök 310
 – középpont 303, 308
 – rács 295
 – tengely 303, 308
 – úthossz 302
 optikailag sűrűbb (ritkébb) közeg 293
 oszcillátor 374

Ö

önindukció 239, 240, 244
 öninduktivitás l. induktivitás
 örvény 73
 örvényerősség 266, 267, 270, 271
 összenyomás 140, 141
 összenyomhatatlan
 l. inkompresszibilis
 összenyomhatatlan folyadék 72

összenyomhatósági együttható l. kompresszibilitás

P

pálca 199, 200
 pálya 18, 28, 406, 409, 412
 pályagyorsulás 30, 31, 33
 pálya-impulzusnyomaték 404, 406, 407
 pályaperdület 121
 pályasebesség 22, 25, 30
 parabolasebesség 156
 paramágneses anyagok 231
 parciális nyomás 350
 párhuzamos áramok 232
 – kapcsolás 215, 221, 223, 239
 paritás 441
 párkeltés 442
 párkölcsönhatás 90
 Pascal törvénye 150
 Pauli-elv 408, 422
 Pauli-energia 422
 perdület 94, 96, 131, 133, 286, 288, 384
 – , pontrendszeré 120, 123
 – , részecskéé 404, 407
 perdület-áramerősség 113
 perdületmegmaradás tétele 96, 98, 123, 125, 156
 perdülettétel 95, 114, 122, 125, 134
 periodikus mozgás 39, 52
 periódusidő 39, 42, 47, 187
 periódusos rendszer 408
 permeabilitás 228, 230
 permittivitás 207, 214, 277
 perpetuum mobile 335, 336
 pionok 447
 Pitot-cső 182
 Planck-állandó 383
 Poisson-szám 141, 195
 polarizáció 206 292, 293
 – vektora 274
 polarizációs sík 292
 polarizált hullám 186, 276
 polárkoordináta-rendszer 16, 17
 pólus 16, 68
 pont, anyagi 15, 155

pont vetülete 23
 pontrendszer 116–125, 155
 ponttöltés mágneses mezőben 235
 – , mozgó 216, 228, 231, 233, 258
 – , nyugvó 205, 258
 potenciál 213
 – , gravitációs erőteré 106
 – , termodinamikai 336
 potenciáldoboz 390, 391, 399
 potenciálás 218, 266
 potenciálfal 396
 potenciális (helyzeti) energia 99, 106,
 107, 124, 212
 – – , rugalmas 107
 potenciálos erő l. konzervatív erő
 potenciálvölgy, derékszögű 390, 391
 pozitron 425, 429, 445
 Poynting-vektor 197, 281
 pörgettyű precessziója 466
 precessziós szögsebesség 63
 prizma 290
 proton 445

R

R l. gázállandó, univerzális
 rács 290, 295, 387
 rácsállandó 295
 radioaktivitás 424, 426
 rádiusz 16
 rakétamozgás 157
 Rayleigh-képlet 191
 reális gáz 146, 329, 350
 redukált hő 334
 reflexió l. visszaverődés
 refrakció l. törés
 relativisztikus energia 461
 – impulzus 460
 – kozmológia 467
 – Maxwell-egyenletek 463
 – mozgásegyenlet 462
 – négyesimpulzus 461
 – sebességösszeadási törvény 456
 – térelmélet 464
 – tömegnövekedés 461
 relativitás elve 77
 rem 429
 rendszám 408, 415

rés 192, 194
 részecske 385
 – , elemi 414
 – , gázé 344, 346
 – kinetikus energiája 351, 352
 – sebessége 372
 részecskedetektorok 438
 részecskegyorsító 435
 részecskék (nyugalmi) tömege 438
 részecskesűrűség 349, 366
 részecskeszám 367
 réteges áramlás 146, 148
 reverzibilis folyamat 332, 334
 Reynolds-szám 149
 rezgés 138, 158
 – , csatolt 168
 – , csillapodó 163, 257
 – , csillapítatlan 253
 – , elektromágneses 251, 252
 – , gerjesztett 254
 – , nem harmonikus 52
 rezgések összetétele 50, 53
 rezgési energia 158
 – sík 186, 292
 rezgésidő 47, 158
 rezgésszám 47
 rezgő töltés 283
 rezgőkör 251, 252, 255, 257, 259
 rezgőmozgás, harmonikus 46, 158,
 160
 rezisztencia 217, 244
 rezonancia 166, 254, 256, 257
 ritkaság 441
 RLC-kör 245, 254, 256
 Robert Mayer-egyenlet 354
 rotáció 60, 61, 66
 röntgen 428
 röntgensugárzók 296, 428, 429
 rúd 136, 141, 144, 195
 rugalmas alakváltozás 82, 138, 139
 – erő 82, 103, 172
 – hullám 138, 195
 – közeg 184
 – potenciális energia 107
 rugalmas szóródás 436
 rugalmasság határa 82, 139
 rugalmassági állandók 143
 – modulusz 83, 140, 195
 – – , csúsztatási 142, 182

rugalmatlan alakváltozás 138
 rugalmatlan szóródás 436
 rugó 83
 rugóállandó 83
 rugómerevség 83
 rutherford 428
 Rutherford-kísérlet 414
 Rydberg-állandó 413

S

sajátérték 392
 sajátfrekvencia 199, 200, 252, 257
 sajátfüggvény 392
 sajátidő 456
 sajátperdület 120
 sajátrezgés 166, 199
 sark tengely 16
 Schrödinger-egyenlet 389, 390, 391
 sebesség 28
 – , folyadéké 73
 – , gázcsepscskéé 372
 – , kritikus 148
 – , pillanatnyi 22
 – , területi 97
 – vetülete 23
 sebességállapot 63
 sebességamplitúdó 49
 sebességeloszlás 367–372
 sebesség – idő grafikon 26, 31
 sebességi mágneses mező 258, 267
 – tér 260
 sebességmagasság 146
 sebességnagyság, átlagos 21, 22
 sebességpólus 68
 sebességrezonancia 167
 sebességtér 71, 362, 367
 sebességváltozás 32
 semleges test 206
 siemens 217
 síkbeli mozgások 32
 síkmozgás, merev testé 66, 67, 135
 simulókör l. görbületi kör
 síp 202
 skálák 203
 skalártér 106
 Snellius – Descartes törvény 293
 sokszorozási tényező 433

soros kapcsolás 215, 221, 223, 239
 sönt 224
 sötétkamra 310
 speciális relativitás elve 454
 spektrum 290, 295, 296, 392
 spin 404, 407, 408, 417, 439
 stacionárius áram 268
 – áramlás 71
 – mágneses mező 258, 260, 267
 standard modell 451
 statika 75
 – , folyadékoké és gázoké 151, 181
 – , merev testeké 136
 statisztikus fizika 315, 356
 – hőmérséklet 375
 Stefan – Boltzmann-törvény 342
 Steiner tétele 133
 Stokes törvénye 86, 149
 sugár 191
 sugár l. fényugár
 sugárerősség 298
 sugármenetek 304, 305
 sugárnyomás 285
 sugároptika 301
 sugárzás 341, 342, 343
 sugárzási ellenállás 283
 – karakterisztika 259
 – mező 258, 260, 275, 276
 – teljesítmény 196
 – vektor 197
 súly 84
 súlyos és tehetetlen tömeg arányos-
 sága 465
 súlypont 130
 súlyvonal 130
 súrlódási együttható, belső
 l. viszkozitás
 – erő 87, 88, 105, 126
 – –, belső 144
 – kúp 89
 – törvény, Newton-féle 147
 sűrűség 125, 126, 151, 321
 sűrűségfüggvény 358, 366

SZ

szabad mozgás 63, 173
 – úthossz 344, 345, 354

szabadenergia 338, 340
 szabadentalpia 338, 340
 szabaderő 173
 szabadesés 36
 szabadrezgés 166
 szabadsági fok 17, 71, 259, 345, 346,
 347, 351, 382, 404
 szem 310
 szétsugárzás 442
 szigetelő 206, 317
 szilárd testek dinamikája 137
 szilárdságtan 137
 szilárdtest 138, 324, 373
 szín 289, 291
 színekép 290, 295, 296, 343, 385
 színszórás 293
 szintfelület 107, 212
 szórás 359
 szórás kísérlet 436
 szögamplitúdó 161
 szögelfordulás 39, 61
 szöggyorsulás 30, 62
 szögnagyítás 311
 szögsebesség 27, 30, 42, 62, 135
 szökési sebesség 156
 szuperpozíció, hullámoké 189, 198
 – törvénye 208, 386

T

támadáspont 127
 támasztóerő 86
 tangenciális gyorsulás 29
 tapadási erő 88
 tárológyűrű 437
 távcső 312, 313
 távolságtörvény 304
 távvezeték 249
 teher 174
 tehetetlenség törvénye 76
 tehetetlenségi erő 115, 151
 – koordináta-rendszer
 I. inerciarendszer
 – nyomaték 131, 132, 133
 tekerccs 229, 238, 239, 242, 271
 tekerccsfluxus 238, 239
 telep I. áramforrás
 telítődési erők 418

teljesítmény 110, 113
 –, effektív (hatásos) 243
 –, elektromos 218
 –, látszólagos 247
 –, meddő 247
 –, váltakozó áramé 243
 teljesítménytényező 247
 teljesítménysűrűség 112, 280, 281
 teljesítményveszteség 249
 tengely 60, 64, 131
 –, optikai 303
 tér 361
 térelmélet 261
 térerősség, elektromos 208, 209, 217
 –, gravitációs 107
 –, mágneses 230
 térfogat, kritikus 330
 térfogatáram 72
 térfogati erő 126, 151
 – energia 421
 – munka 316
 térfogatváltozás, relatív 140
 téridő 456
 terjedési irány 184, 276
 – sebesség 185, 191, 193, 195, 275,
 277
 – –, hangé 202
 természeti folyamatok iránya 375,
 378
 termikus egyensúly 317
 termodinamika 315
 –, fenomenologikus 315
 – 0. főtétele 318
 – I. főtétele 99, 320, 335, 338
 – II. főtétele 336, 378, 380
 – III. főtétele 336
 termodinamikai folyamat 326
 – függvények 336
 – hőmérséklet 378, 379
 – mennyiségek 319
 – rendszer 317
 termonukleáris reakció 434
 térszerűen elválasztott események
 458
 területi sebesség 97
 területletétel 98
 területvektor 113
 tesla 226
 test, merev 59

Thomson-képlet 253
 tisztalítás távolsága 311
 tolóerő 157
 torlónyomás 86, 146
 toroid 229
 Torricelli-tétel 183
 torzió l. csavarás
 torziómodulus 195
 torziós hullám 186, 195
 – inga 163
 totálreflexió l. visszaverődés, teljes
 töltés 205, 262
 –, elemi 384, 414
 –, fajlagos 235
 –, gyorsuló 236, 257
 – mozgása 235
 –, mozgó 216, 228, 231, 233, 258
 –, nyugvó 205, 258
 –, pontszerű 209, 211, 212, 213
 töltésegység 208, 232
 töltéshordozók 206, 216
 töltéskvantum 384
 töltésmegmaradás törvénye 206
 tömeg 78, 79, 286, 383
 –, moláris 347
 tömeg – energia „ekvivalencia” 462
 tömegáram 72
 tömegdefektus 416
 tömegegység, atomi 347
 tömegérők 126
 tömegközéppont 118, 119, 130, 136
 – mozgásának tétele 120, 125
 tömegpont l. pont, anyagi
 tömegspektroszkópia 415
 tömegszám 414, 415
 tömegvonzás 84
 törés 293
 – törvénye 193
 törésmutató 193, 292
 törőérték l. dioptria
 transzformátor 248
 transzláció 59, 61, 66, 115
 transzverzális hullám 186, 195
 trícium 434
 tubushossz 312
 tunneleffektus l. alagúteffektus
 turbulens áramlás 148
 tükrözés 307, 308, 309
 tükrözés 293

U, Ü

ultraibolya fény 290, 296
 úszás 151
 út 18, 26
 ütközés 168–172
 ütközési frekvencia 354
 – hatáskeresztmetszet 345
 ütközőnyalábos gyorsító 437

V, W

valószínűség 357
 –, termodinamikai 365, 377
 valószínűségi hullám 386
 valószínűség-sűrűség 366, 387
 valószínűség-számítás 356
 váltakozó áram 236, 241, 243
 – áramú hálózat 245
 változási gyorsaság (sebesség) 21
 van der Waals-féle állapotegyenlet
 329, 350
 várható érték 358
 vegyértékelektron 412
 vektor karja 93
 vetület 23
 vezérsugár 155
 vezeték 216
 vezetés 217, 341
 –, fajlagos 217
 vezetési áram 269
 vezető 206, 233
 –, egyenes 228, 232
 vezetőképesség l. vezetési
 vibrációs kvantumszám 395
 világvonal 457
 virtuális kép, ill. tárgy 306, 307
 viszkozitás 86, 147, 355
 visszaállítási együttható 169
 visszaverődés 276
 –, fényé 293
 –, teljes 193, 293
 – törvénye 193
 vizuális mennyiségek 299
 volt 211
 vonaláram 251
 vonalfeszültség 251
 vonatkoztatási rendszer 15, 75

vonatkoztatási rendszer, gyorsuló 115
— —, mozgó 114
weber 227
Wien-féle eltolódási törvény 343
 $W^\pm$ -részecskék 447

Y

Young-modulus 83, 140

Z

zárt rendszer 117, 119, 317, 336
zérusponti energia 392, 395